No. 1549

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 26 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 25 Mei.

Gisteren heeft de Tweede Kamer in openbare zitting beraadslaagd over het ontwerp van wet tot het verleenen van subsidie aan de Rijn-Spoorweg-Maatschappij, welk ontwerp van wet in de Kamer algemeenen bijval heeft gevonden. De verschillende sprekers, die daarbij het woord hadden, gaven hunne tevredenheid te kennen, dat het der regering is mogen gelukken deze voor Nederlands handel zoo belangrijke zaak tot een gelukkig einde te brengen. En wat heeft het jaren geduurd, alvorens men tot deze uitkomst is mogen geraken! Welk eene lamentabele geschiedenis levert niet de toedragt dezer aangelegenheid, die in den boezem der Rijn-Spoorweg-Maatschappij menigen twist heeft doen ontstaan, naar aanleiding van menige teleurstelling, en die van de zijde der voormalige regeringen de onbegrijpelijkste onverschilligheid, of laten wij liever zeggen, tegenkanting heeft ondervonden!

Men verwijt ons Nederlanders soms, dat wij de Chinezen van Europa zijn. Het kompliment is er niet aangenamer om, al is het niet verdiend; nogtans het is niet geheel zonder onze schuld, dat men ons bij Chinezen vergelijkt. Wij geven er te dikwerf aanleiding toe, dat de vreemdeling ons verkeerd beoordeelt. Wat moet hij toch van ons denken, als hij ziet, dat ons kleinlandje een spoorweg op zijn eigen houtje aanlegt, zonder er in het minst naar om te zien of en hoe die spoorweg zich zal aansluiten met de *railwais* van buiten? En toen die spoorweg eenmaal was aangelegd, zoódat men hem weer zou moeten afbreken om hem aan Duitschland te kunnen verbinden, en afbrekens gezind in onderhandeling zou treden met het gouvernement van Pruissen; toen liet men het kabinet van Berlijn 18 volle maanden op onze kommissarissen wachten — die dáár niet zeer vriendelijk ontvangen werden en niets konden verrigten.

Zulke zonderlinge gedragingen zijn geschikt om de aandacht van den vreemdeling op ons te trekken op eene voor het nationaal eergevoel niet vleijende wijze. Zulks is dies te meer te betreuren, omdat naast de Chineesachtige bekrompenheid, die zich nu en dan bij ons openbaart, onze landaard zich over het algemeen in groote en degelijke ondernemingen aanbeveelt, waarin wij even ver verwijderd zijn van ijdel roembejag als van kleingeestige hebzucht. De reusachtige werken, als daar zijn onder anderen die der droogmaking van het Haarlemmermeer, overschaduwen gelukkig de kleine zijde van ons volkskarakter; dat overigens, wanneer het tijd heeft gehad om een groot belang te leeren waardeeren, plooibaar genoeg is om op gedane misslagen terug te komen.

Zoo is de Rijnspoorwegquaestie, na langen tijd te zijn miskend, nu eindelijk als een nationaal belang behartigd en tot een gelukkig einde gebragt. Het gouvernement heeft daarin eene goede stelling aangenomen. Het meent dat het beter is de partikuliere krachten te laten werken, dan dat de Staat op zich neemt wat aan industriele ondernemingen kan worden overgelaten. Alleen daar, waar partikuliere krachten te kort schieten, kan de Staat te hulp komen, als het algemeen belang zulks vordert. De min. van Binnenl. Zaken meent zoo dat het gouvernement verpligt is alle partikuliere krachten op te wekken, om die aan het algemeen belang te verbinden; en dat de Staatssteun niet te spoedig mag worden verleend, maar dat de noodzakelijkheid of liever onmisbaarheid daarvan eerst moet zijn gebleken.

De minister verklaart, naar aanleiding van eene gemaakte bemerking, dat hij tegen de Rijn-Spoorweg-Maatschappij geene dwangmaatregelen heeft kunnen nemen zonder gevaar van de regeling der zaak geheel en al onmogelijk te maken. Hij meent daarmede niets te hebben verzuimd, omdat zulks kan geschieden in eene algemeene politiewet op de spoorwegen, met welker vervaardiging hij zich bezig houdt, en waarin alle waarborgen zullen worden gevorderd, die het algemeen belang eischt.

Na eenige weinig beduidende woordenwisseling is de voordragt van wet met algemeene stemmen aangenomen.

Uit de rede van den heer Thorbecke is het ons gebleken, dat de minister altijd zijne aandacht gevestigd houdt op het voor Noord-Brabant zoo noodzakelijk uitwaterings-kanaal. Dáár is werkelijk een publiek belang, waarbij partikuliere krachten te kort schieten. De minister, die zulks erkent, verzekert eene voordragt van subsidie voor dat uitwaterings-kanaal te zullen doen, zoodra de zaak daartoe rijp zal zijn. Hij zal zulks doen in eene bijzondere wet, die de voorwaarden zal inhouden, welke aan het toekennen der subsidie zullen worden verbonden; terwijl de subsidie zelve zal voorkomen op het budget.

Met genoegen hebben wij deze incidenteele toezegging vernomen; zij zal in Noord-Brabant met belangstelling worden ontvangen. Wij hopen nu slechts dat de autoriteiten, die met de voorbereiding van deze aangelegenheid zijn belast, ijverig daaraan zullen arbeiden, opdat de zaak spoedig tot de noodige rijpheid worde gebragt, om een onderwerp van wetgeving te kunnen worden.

Wij vinden tot onze bevreemding in de *Echo Universel* het volgende berigt, waarbij wordt vermeld, dat ook de aftreding van den heer Thorbecke als minister van binnenlandsche zaken gevreesd wordt. Zie hier wat de *Echo* schrijft:

»Sedert twee dagen blijft een zwaarwigtig gerucht in de residentie stand houden; er zou niets minder gaande zijn, dan de geheele uiteenspatting van het ministerie Thorbecke. Als dit feit zich bevestigde, zou het — wij zijn er zeker van — eene ontzettende sensatie in het land te weeg brengen. Uit dien hoofde meenen wij de Regering te moeten aansporen, om ten dien aanzien alle onjuistheid weg te nemen, door een gerucht van dien aard, als het geheel zonder grond is, officieel in de *Staats Courant* te logenstraffen.

»Wij hopen dat er veel overdrevens is in de loopende geruchten; want de aftreding van den heer Thorbecke zou een feit zijn van het hoogste gewigt. Wie hem ook mogt vervangen, zal zich genoodzaakt zien zijn ontslag te nemen voor de meerderheid der Kamers, die overvloedig getoond hebben, dat Thorbecke de eenige minister van Binnenlandsche Zaken is, in wien zij vertrouwen hebben.

»De vijandige stemming der Kamers zou konflikten te weeg brengen, en men zou in het alternatief geraken, van den heer Thorbecke te moeten terug roepen, of tegen de regering vijandig gestemde Kamers te moeten ontbinden."

»In het eerste geval zal het land noodeloos in onrust zijn gebragt.

»Van eene andere zijde is de ontbinding der Kamer ongetwijfeld een wettige maatregel, doch tevens noodlottig voor handel en nijverheid, die zich slechts onder een vaststaand bestuur kunnen ontwikkelen.

»Daar is een feit, waaromtrent men het schier algemeen eens is, namelijk dat de heer Thorbecke de eenige man is, die de taak onzer politieke reorganisatie door Willem II, onvergetelijker gedachtenis aangevangen, tot stand kon brengen.

»Immers doordrongen van het in 1848 naar den wensch der kroon en der natie aangenomen stelsel, heeft hij het voortdurend met voorzigtigheid, wijsheid en kracht toegepast.

»Hij heeft aan het land de kies-, provinciale- en gemeentewet, welker heilzame werking onbetwistbaar is, geschonken.

»Kortom door zijn schranderen geest de innerlijke partij-worstelingen beheerschende, zal hij met rijp oordeel elken aanval op de ware vrijheid weten af te keeren.

»Het aanzijn van den heer Thorbecke in het ministerie is dus noodzakelijk, onmisbaar, omdat hij daartoe is geroepen door het vertrouwen der natie.

»Ongetwijfeld kan de Koning die raadslieden kiezen, welke het hem behaagt; maar de Koning even als zijn edele Vader heeft ons getoond dat hij zijn volk bemint, en wij zijn overtuigd dat Z. M. meer gehoor zal geven aan de stem van het altoos aan het Huis van Oranje verknocht volk, dan aan die van baatzuchtige vleijers, die evenzeer vijanden zijn van het vaderland als van den vorst."

Onmiskenbaar is het, dat de zedelijke toestand eens volks den meesten invloed heeft op zijne wetgeving; doch onbetwistbaar is het evenzeer, dat, op hare beurt, de wetgeving een wederkeerigen invloed op den zedelijken toestand des volks oefent. Intusschen is die invloed van de wetgeving op den zedelijken toestand des volks niet zoo groot, als ijdele theoristen zich voorstellen. Maakt slechts wetten, zeggen zij, en het gansche volksleven zal zich onverwijld voegen en schikken naar uwe wetten. De theoristen bedriegen zich. Het volksleven laat zich wel tot op zekere hoogte eenig geweld aandoen; doch men beproeve het slechts wetten te willen doordrijven, die in strijd zijn met den volksgeest, — en de wederstand, die zich straks tegen zoodanige wetsvoordragten zal openbaren, zal, beter en verstaanbaarder dan alle woorden, bewijzen, dat het volk niet zóó lijdelijk is om zich gewillig tot allerlei wettelijke proefnemingen, tot allerlei wettelijke *experimenta in anima vili*, te leenen. De oppositie tegen de wetsvoordragt van den heer de Kempenaer tot regeling van het Lager Onderwijs, en tegen die van den heer Thorbecke tot regeling van het Armbestuur bevestigt onze stelling ten overvloedigste.

Het verheugt ons zeer onze in bovenstaande regelen uitgedrukte meening door een landgenoot, welken wij boven velen hoogachten, door den heer Mr. J. Heemskerk Bijsteruszoon, gedeeld te zien. Aldus toch lezen wij in zijn verdienstelijken arbeid over *Macaulay en de Engelsche geschiedenis* (de *Gids*, Nieuwe Serie, vijfde jaargang, bl. 696):

»Macaulay noemt het »opmerkelijk, dat in Engeland de twee grootste en heilzaamste maatschappelijke omkeeringen, die namelijk, welke in de dertiende eeuw een einde maakte aan de verdrukking van de eene natie door de andere, en die, waardoor, weinige geslachten later, het eigendomsregt van den eenen mensch op den anderen geheven werd, in onmerkbare stilte plaats hadden. Zij verwekten bij de tijdgenooten geene verwondering, en de geschiedschrijvers hebben er slechts zeer weinig acht op geslagen. *Zij werden niet door wetsbepalingen en evenmin door ruw geweld te weeg gebragt. Door zedelijke oorzaken werd onmerkbaar* eerst het onderscheid tusschen den Noorman en den Sakser, en daarna het onderscheid tusschen den heer en den slaaf opgeheven; onmogelijk is 't, het juiste oogenblik van elken dezer overgangen te bepalen." — Maar is hieromtrent niet met regt aangemerkt, dat hetzelfde nagenoeg van alle groote en weldadige omkeeringen in de maatschappij kan worden gezegd? De opkomst der middenklassen, de verdeeling van den arbeid, de invloed der drukpers, de ontwikkeling der nijverheid zijn even onopgemerkt ontstaan en *waren geenzins gevolg van eenigerlei wetsbepaling. Welk eene les voor zoovele staatslieden en tijdgenooten, die alles willen reglementeren!* en voor die dwaze volksberoerders, die heil wachten van ruw geweld!"

De heer Guizot, die met zijn *otium cum dignitate*, dat hem de politieke gebeurtenissen van Frankrijk bezorgd hebben, woekert ten meesten nutte van den letterkundigen roem zijns vaderlands, heeft onlangs een werk uitgegeven, getiteld: *Méditations et études morales*, waaraan wij een paar plaatsen ontleenen en aan onze lezers wenschen mede te deelen, die doen zien, welk hoog standpunt door den heer Guizot, schoon Protestant, wordt ingenomen en hoever zijne geloofsgenooten ten onzent, die, in 't algemeen genomen, niets dan woorden van smaad voor de Katholijke Kerk over hebben, bij hem in kracht en helderheid van opvatting, en niet minder in kordaatheid van zeggenswijze, ten achteren zijn. Zoo toch, als hij, zou nimmer een Protestant ten onzent de vraag beantwoorden, welke hij zich stelt: »Welk het kwaad is, waardoor de burger-maatschappij bewerkt wordt?" Men leze slechts het antwoord, dat Guizot op deze vraag geeft (blz. 70):

»Welk is de kwaal, vraagt hij, waaraan onze hedendaagsche maatschappij lijdt?" Hij antwoordt aldus:

»De verzwakking van het gezag. Ik zeg niet van het geweld... maar van het vooraf in beginsel op alge-

eene wijze erkend gezag;.... van dat gezag hetwelk aangenomen en gevoeld wordt als een regt, dat niet noodig heeft tot geweld zijne toevlugt te nemen; van dat gezag waaraan de geest zich eerbiedig onderwerpt zonder dat het hart zich verlaagt.... Ziedaar in waarheid het gezag....

»Van dit gezag nu bezit het Katholicismus den geest. Het Katholicismus is het gezag zelf, stelselmatig begrepen en geregeld. Het stelt dit gezag als een beginsel; het brengt het in praktijk met eene groote kracht van leering en met eene bewonderenswaardige kennis van de menschelijke natuur."

Uitmuntende woorden, waarmede geheel overeenkomstig is, wat Guizot op de volgende bladzijde van zijn aangehaald werk zegt: »*Le Catholicisme est la plus grande, la plus sainte école de respect qu'ait jamais vu le monde*," het Katholicismus is de grootste en heiligste school van eerbied, welke ooit de wereld aanschouwd heeft. Och, of dit al meer en meer erkend werd door allen, die weten dat er geen herstel voor de burgermaatschappij denkbaar is, tenzij het beginsel der gezags in eere hersteld en tenzij op nieuw geëerbiedigd worde wat op eerbied aanspraak kan maken!

Niet minder overigens dan het voorgaande verdient ter harte genomen te worden wat Guizot (blz. 10) schrijft:

»Wij lijden aan zeer verschillende zedelijke kwalen.

»Sommigen vooral zijn vermoeid en voelen een afkeer van de onzekerheid en de wanorde van den geest. Zij hebben behoefte aan eene haven, waar zij beveiligd zijn tegen elken storm, aan een licht dat nooit weifelt, aan eene hand die hen nimmer laat wankelen . . .

. . . .

»Het Katholicismus is verwonderlijk wel geschikt om in dien in onze dagen zoo veelvuldig voorkomenden ziels-toestand genezing aan te brengen. Het heeft voldoening voor die verlangens en middelen tegen dat lijden. Het weet het gemoed te onderwerpen en tevens te streelen. Zijne ankers zijn sterk en zijne vooruitzigten vol bekoorlijkheid voor de verbeelding. Het kan op voortreffelijke wijze het hart bezig houden door er kalmte en eene aangename rust aan te schenken na groote vermoeijenissen; want zonder dat het de ziel koud of werkeloos laat, verschaft het haar veel arbeid en verligt het voor haar den last der verantwoordelijkheid."

Welk Protestant ten onzent denkt zoo, zou zoo durven schrijven, zou deze woorden durven aanhalen en ze zich, als de zijne, toeeigenen?

De *Univers* heeft brieven van Turijn van 17 en 18 Mei, waarin gemeld wordt dat de heer d'Azeglio er eindelijk in was geslaagd een kabinet zamen te stellen waarin alle afgetreden ministers op nieuw optreden, met uitzondering van graaf Cavour, minister van finantien, die door den heer Thomas Spinola wordt vervangen, en den heer Galvagno, minister van justitie, wiens plaats door den heer Boncompagni wordt ingenomen. De keus van den heer Spinola wordt door den berigtgever voortreffelijk genoemd, vermits de verkozene een talentvol man is, die de algemeene achting geniet; maar men verzekerde nog niet dat hij de portefeuille zou aannemen. Van den heer Boncompagni, die reeds minister van openbaar onderwijs is geweest, valt zooveel goeds niet te zeggen; immers hij deed zich vroeger opmerken door zijne redevoeringen ten gunste der wetten van Siccardi; zoodat deze keus niet geschikt kon genoemd worden om de goede verstandhouding met den H. Stoel te Rome te herstellen.

In alle geval echter wordt dit kabinet slechts als eene overgangs-ministerie genoemd, waarvan het zeer te betwijfelen valt, of het wel tot het einde der zitting zal blijven bestaan, ten zij het besluiten kon de Kamers te ontbinden.

Betreffende de oorzaken van de krisis zegt de berigtgever, dat graaf Cavour sinds eenigen tijd in de Kamer eene aanzienlijke meerderheid rondom zich had weten te verzamelen, waarmede hij zijne kollegas en het Parlement beheerschte; het was zijn heimelijke en gestadige wensch den heer Azeglio omver te werpen en in diens plaats op te treden. De heer Ratazzi, gewezen lid van het demokratisch kabinet, en aanvoerder van eene zeer talrijke partij in de Kamer, verklaarde dat hij ook ditmaal nog tegen het ministerie zou stemmen maar dat hij voortaan met alle krachten waarover hij te beschikken had, het kabinet zou ondersteunen. Alzoo werd dat verbond gesloten, hetwelk de heer Revel met den naam van *connubio* bestempelde. Graaf Cavour brak dus met de regterzijde door zich bij het linker centrum aan te sluiten, en hij verkondigde dit luid en in weinig parlementaire bewoordingen. Welke de voorwaarden van dat monster-verbond waren, is onbekend gebleven, maar zooveel is zeker dat de heer d'Azeglio sedert dien tijd zeer zelden op de bank der ministers verscheen.

In de laatstverloopen maand werd de eerzucht van Ratazzi's partij in geene geringe mate opgewekt door het overlijden van den heer Pinelli, dat werkelijk een ongeluk was, ofschoon het ook zijne goede zijde had, vermits Piemont daardoor kans had om van graaf Cavour ontslagen te worden. Ratazzi geen kans ziende om eene portefeuille te verkrijgen, deed pogingen om president van de Kamer te worden, welk streven door graaf Cavour en de zijnen met alle magt werd ondersteund.

Deze kandidatuur was echter geenszins naar den smaak van den president d'Azeglio en den heer Galvagno, minister van justitie, die in deze keuze eene tarting van Oostenrijk en de andere mogendheden zagen. Maar graaf Cavour stoorde zich daar niet aan, want hij stelde alle middelen op nieuw in het werk, en hij slaagde in zijn voornemen ook niet zonder moeite. Ik zeg niet zonder moeite, want er waren twee stemmingen en eene ballotage noodig om negen stemmen meer dan de vereischte meerderheid te erlangen. Dit viel hem zeker wel tegen, maar hij had op eene schitterende meerderheid gerekend. Men merkte op, dat de heer d'Azeglio niet in de zitting verscheen, en dat de heer Galvagno niet eerder kwam dan nadat de stemming was afgeloopen, waarna beiden hun ontslag indienden, welk voorbeeld door graaf Cavour alsmede door de overige ministers, die evenwel als staatkundigen niet veel beduiden, onmiddellijk gevolgd werd.

De heeren d'Azeglio en Cavour waren het daarin eens geworden, dat zij niet te zamen in het kabinet zitting konden nemen. Er vormden zich nu twee partijen in het kabinet. De heeren Pernati, Galvagno en La Marmora schaarden zich aan de zijde van den heer d'Azeglio, en de heeren Farini en Paleocapa, beiden vreemdelingen, bleven den heer Cavour getrouw. Eindelijk nam de Koning alle demissies aan en belastte den heer d'Azeglio met de zamenstelling van een nieuw kabinet. De taak was niet gemakkelijk, want graaf Cavour had alles zoodanig het onderste boven gekeerd, dat er bijzonder veel moed en ijver vereischt werd om hem op te volgen.

Doch er is nog eene andere reden van de aftreding van het ministerie en van de zegepraal van den markies d'Azeglio. De geheele diplomatie wilde, het koste wat het wil, de optreding van Ratazzi in het kabinet beletten. Immers zij wist, dat die advokaat van Allessandria minister van buitenlandsche zaken was ten tijde van het demokratisch kabinet (*treuriger gedachtenis*) en dat hij een der voornaamste aanleggers was van den dwazen oorlog, dien Karel Albert ondernam met het doel om de ijzeren kroon van Lombardije magtig te worden, en die voor Piemont zoo noodlottig is geweest. De diplomatie wist ook, dat Ratazzi, in weerwil van den ongunstigen uitslag van dien krijg, nog steeds blijft droomen van het koningrijk Italie, d. i. van alle rijken van het schiereiland vereenigd onder het gezag van Sardinie. Zoodra Ratazzi tot president was benoemd, [illegible] de gezanten van Oostenrijk en Frankrijk zich naar den heer d'Azeglio. Van eene andere zijde is het bekend dat de Koning een afkeer heeft van den heer Ratazzi en dat hij hem volstrekt niet tot minister begeert.

Nu is het algemeen gevoelen dat de heer Azeglio er moeijelijk in zal slagen een nieuw duurzaam kabinet te vormen, en dat hij niets anders zal kunnen doen dan de Kamer te ontbinden.

Die Vergadering bestaat namelijk uit vier ongelijke onderdeelen, geen waarvan eene meerderheid kan vormen. Het regter centrum, zijnde de monarchale en konstitutioneele ordelievende partij; het linker centrum, dat is de konstitutionneel-monarchale partij, die steeds een oorlog voor de onafhankelijkheid en de bevrijding van Oostenrijks invloed op het oog heeft; voorts de zuivere regterzijde, en de uiterste linkerzijde of republikeinsche partij, welke laatste een konterfeitsel is van de vroegere Montagne te Parijs.

Uit dezen toestand der partijen in de Kamer laat het zich voorzien, dat het nieuwe kabinet er noodzakelijk toe gebragt zal worden de Wetgevende Vergadering te ontbinden.

In de *Resorgimento* van 19 dezer leest men het volgende:

»Ongelukkig zijn in onze Kamer van Afgevaardigden de gevoelens zoo verdeeld, dat men nimmer hier te lande zoodanig eene Babelsche verwarring op het politiek terrein zag.

»Nog bestaan al de oude zaken van oneenigheid tusschen de onderdeelen der Kamer, en alles is nog in denzelfden staat waartoe de zaken ten gevolge der scheuring in het parlement gekomen waren.

»De ministerieele krisis, wier einde gisteren scheen nabij te zijn, dreigt nog langer te zullen aanhouden, ten gevolge der weigering van den markies Spinola om de portefeuille van finantien aan te nemen. De overige moeijelijkheden zouden, naar men zegt, weggeruimd zijn door de aftreding der heeren Cavour en Galvagno en de optreding van den heer Boncompagni in de plaats van den laatstgenoemde."

Als men begrijpt dat de *Resorgimento* het orgaan is van het linker centrum, dat is van de partij, waartoe Ratazzi behoort, dan wordt deze taal voor ieder duidelijk.

De heden ontvangen berigten uit Turijn dd. 20 dezer melden nog niets bepaalds van het kabinet, ofschoon sommigen de krisis als geëindigd beschouwen. Voor den heer Farini, minister van onderwijs moest nog een opvolger benoemd worden; graaf Cavour wordt voor finantien vervangen door de heer Cibrario, vermits de markies Spinola volstrekt blijft weigeren, en de heer Galvagno, voor justitie door de heer Boncompagni. De overige ministers behouden hunne portefeuilles. Er zouden dus in het geheel drie ministers aftreden, waarvan reeds twee vervangen zijn. Men zegt dat de portefeuille van onderwijs den heer Bixio van Genua is aangeboden, een voormalig afgevaardigde, die de verbanningswet der Jezuiten uit Sardinië, heeft voorgesteld.

Omtrent het muzijkale gedeelte van het Rembrandtsfeest, vernemen wij, dat hetzelve zal bestaan uit eene Feestouverture van van Bree, eene nieuw gekomponeerde cantate van Verhulst, op woorden van Dr. J. P. Heije, het vlaggelied van denzelfden dichter en komponist, het volkslied en de ouverture van Saffo van van Bree. Het orkest is zamengeseld uit de voornaamste kunstenaars en telt ruim 60 leden. Het koor bestaat uit de leden der zangvereenigingen van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst en van *Felix Meritis* en de liedertafels Eutonia, Euterpe, J. P. Swelinck en Amstels-mannenkoor, te zamen ruim 200 zangers.

De nieuwe kompositie van Verhulst, is den beroemden meester volkomen waardig, en de ijverige repetitien onder den verdienstlijken van Bree gehouden, waarborgen eene schoone en kernachtige uitvoering.

(A. C.)

Wij vernemen, zegt de *Pr. Fr. Courant*, dat het landhuishoudkundig kongres te Leeuwarden, niet door prins Hendrik zal worden bijgewoond; maar zeer waarschijnlijk door den minister Thorbecke.

Bij kon. besluit is aan de heeren H. P. van der Drift en W. van Warmelo, beiden te Vlaardingen, bewilliging verleend tot de oprigting eener naamlooze vennootschap: *De Verzekering-maatschappij Concordia*, welke gevestigd zal zijn te Vlaardingen.

Bij Kon. besluit van den 22 Mei, zijn de tegenwoordig op het Zederik-kanaal geheven wordende sluis- en bruggelden verminderd met vijftig ten honderd van de bij besluiten van Junij 1828 en Maart 1845 vastgestelde bedragen.

Door het departement van binnenlandsche zaken zijn aan gedeputeerde staten van Zuid-Holland, ter mededeeling aan het collegie der groote visscherij, verzonden afschriften van de bij het departement van marine vastgestelde [illegible] kommanderende officieren van de schoener [illegible] en het stoomschip *Cycloop*, bestemd, de eerste tot begeleiding en bewaking der haringvloot en het andere tot het afhalen van den eersten haring.

Het stoomschip wordt gekommandeerd door den luitenant-ter-zee der 1ste klasse J. C. Pieterse en de schoener door den luitenant-ter-zee der 2de klasse Jhr. A. Klerck.

Het vertrek van de *Cycloop* is bij de instruktie bepaald op den 5den Junij aanstaande.

Eenige aanzienlijke ingezetenen op Java hebben zich in kommissie vereenigd, ten einde eene tentoonstelling van voorwerpen van industrie en volksvlijt uit den Indischen Archipel, in de maand September 1853 tot stand te brengen en te besturen. De Indische regering heeft hun daartoe gereedelijk de vereischte magtiging en hulp verleend.

Men leest in de *Delftsche Courant:*

»De vrije kaasmarkt neemt steeds toe in bloei, het getal der jl. Zaturdag aangebragte stapels kaas van onderscheidene grootte bedroeg achttien, waarvan dertien aan de stadswaag gewogen, te zamen een wigt uitgemaakt hebben van 3,660 Ned. ponden. De markt die ten 9 ure een aanvang nam, was reeds voor elf ure afgeloopen en alles verkocht, tegen de prijzen van *f* 10½ tot *f* 12 de 100 Ned. ponden."

'S GRAVENHAGE, 24 Mei. In de ministerieele krisis is nog geene verandering gekomen. Het ontslag van den minister van justitie is nog niet aangenomen.

De aftreding van den minister van oorlog is zeker, en welligt spoedig ophanden. Men wil, dat het besluit tot reorganisatie der artillerie, nu stellig een paar dagen geleden, door dien minister aan den Koning ter goedkeuring en teekening is aangeboden. Het bevestigt zich wat ik u onlangs betrekkelijk het uitstel dier reis van Prins Frederik meldde, als zou de hierboven genoemde organisatie daartoe almede aanleiding hebben gegeven, want kort na het vertrek van Z. K. H., is het concept door den prins aan den minister teruggezonden. Voorts moeten eenige werkzaamheden, betrekkelijk de maatschappij van weldadigheid, mede tot de oorzaak der vertraging van 's prinsen vertrek hebben bijgedragen.

Over de komst der Russische Grootvorsten alhier, hoort men niet meer spreken, evenmin als van het vertrek van den Koning naar Petersburg, waarvan in der tijd door sommigen is gewag gemaakt, maar wat ik u

met eenige zekerheid meen te kunnen berigten, is, dat de gepensioneerde generaal-majoor, van Omphal, naar Berlijn is vertrokken, om, zoo als ik verneem, den Keizer van Rusland, namens den Koning, te complimenteren. (*A. C.*)

— Men verneemt dat H. M. de Koningin-Moeder, omstreeks den 10 der volgende maand zich naar Soestdijk zal begeven.

— Men verzekert vrij algemeen, dat het ontslag door den generaal-majoor Spengler, als minister van oorlog den Koning aangeboden, door Z. M. mede zou zijn aangenomen.

— De minister van justitie heeft dezer dagen eene circulaire uitgevaardigd, waarbij de hoofden van policie in de grensgemeenten zijn verzocht, om voortaan bij de aanmelding van vreemdelingen ter dienstneming bij de landmagt in Oost-Indië, geene bijzondere reden van afwijzing meer te vinden in de omstandigheid, dat deze tot het voormalige Sleeswijksche-Holsteinsche leger hebben behoord. De betrokkene militaire overheid heeft in gelijken zin eene aanschrijving ontvangen van het Departement van Oorlog.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag 24 Mei.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp betreffende de ontheffing van direkte belastingen. Het wets-ontwerp tot het verleenen van subsidien aan de Rijnspoorweg-maatschappij is met algemeene stemmen aangenomen. Door den heer Dommer van Poldersveldt is een tweeledig voorstel gedaan betreffende de werkzaamheden der Kamer. Het strekt daartoe, dat de Kamer besluite òf om ter gelegenheid der aanstaande feestdagen geen reces te nemen, de aanhangige wets-ontwerpen onmiddellijk in de afdalingen te overwegen en vervolgens over diegene, welke gedurende Junij en Julij in staat van wijzen gebragt worden, te beraadslagen, òf om aanstaanden Vrijdag over veertien dagen uiteen te gaan. Dit voorstel zal in de zitting van morgen, die ten één ure zal aanvangen, worden behandeld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Mei. Een ontwerp betreffende de organisatie van het Hoog Geregtshof, is aan elk der groote staats-ligchamen toegezonden, dat zich ook zal hebben bezig te houden met het ontwerp eener gemeente-wet.

Volgens het ontwerp der gemeente-wet zullen de maires en hunne adjuncten, door den President der Republiek benoemd worden in de hoofdplaatsen van de departementen en der arrondissementen, alsmede in alle gemeenten boven de 4000 zielen. In de andere gemeenten zullen zij door den prefect, in naam van den president benoemd worden.

De maires en hunne adjuncten worden benoemd voor drie jaren en moeten den ouderdom van 25 jaren bereikt hebben.

— De Staatsraad heeft gisteren, ter behandeling van het openbaar onderwijs, eene algemeene vergadering gehouden, waarin de Prins-President zelf voorzat. Een der gouvernements-organen doet opmerken, dat de Prins-President van het hem in de konstitutie voorbehouden regt om in den Staatsraad voor te zitten, voor de eerste maal gebruik gemaakt heeft om persoonlijk deel te nemen aan het onderzoek der voordragt betreffende het openbaar onderwijs, en op deze wijze zijne belangstelling aan den dag te leggen in een der moeijelijkste vraagstukken van onzen tijd.

— Binnen kort zal eene afdeeling van den staatsraad zich bezig houden met de zaak betreffende de inbeslagneming der goederen van het Huis van Orleans. Men wil dat het rapport zal konkludeeren tot de bevoegdheid der regtbanken.

— In de *Moniteur* worden belangrijke veranderingen opgenomen in het personeel der hooge ambtenaren aan het ministerie van algemeene politie.

— De verkoop der schilderijen van den maarschalk Solut is gisteren afgeloopen. De totale opbrengt is geweest 1,477,830 fr. Met uitzondering van drie of vier schilderijen van Murillo, zijn die van Zurbaran en Alonzo Cano het best betaald. Die van Ribeira zijn, hetzij om hunne grootte of om andere redenen, ver beneden de waarde gebleven. De familie van den maarschalk heeft verscheiden Murillo's en Fernandez de Navarette ingehouden, daaronder is de *Geboorte der H. Maagd*, welke tot 90,000 fr. was opgevoerd.

Men weet thans zeker, dat de agenten van den Keizer van Rusland en den markies van Hertfort voor de *Ontvangenis* niet meer dan 500,000 frs. hebben geboden, de agent van Spanje heeft den strijd tot op 485,000 fr. volgehouden. Op den 3den dag is verkocht o. a. eene schilderij van Murillo, voorstellende den *H. Antonius van Padua en het Kind Jesus*, 59 dm. hoog, voor den prijs van 10,200 frs., door den heer George voor den hertog van Dalmatie; een Titiaan van 80 dm. hoog, voorstellende den *Keizerspenning*, is gekocht door den heer Woodburn van Londen, voor 62,000 fr. Eene *Heilige Familie* van Ribeira heeft 9100 frs. opgebragt, en een *binnenvertrek* van D. Teniers 1210 fr.

Men zal zich herinneren, dat Koning Lodewijk Philips in der tijd aan den maarschalk 2 millioen voor zijne gallerij had geboden, doch toen door dezen was geweigerd, die er 2½ millioen voor eischte.

— De President heeft in Sologne twee kasteelen gekocht voor 1,500,000 francs. Hij is voornemens er landbouw-kolonien op te rigten.

— Heden zijn de *Indépendance Belge* van gisteren en *Emancipation* van heden, op de post in beslag genomen.

— Men schrijft uit Wiesbaden dat de graaf de Chambord, met gevolg aldaar verwacht wordt, terwijl de hertogen van Nemours, Montpensier en Aumale, benevens Koningin Maria Amelia allen binnen kort de badplaats Ems zullen bezoeken.

— Nabij Puy (Opper Loire) zal een lijkgesteente worden opgerigt, ter nagedachtenis van den in de Goede Week in geur van heiligheid aldaar overleden Pater de Bussy, S. J. Mgr. de Bisschop van Puy heeft verzocht het gebalsemd lijk van dien ijverigen dienaar Gods in eene afzonderlijke kapel te mogen nederzetten.

— Voor eenige dagen spraken wij van eene aanstaande volksvergadering van vele duizende personen nabij Friburg. De regering over deze ontzettende demonstratie verontrust, ofschoon de leden van het komité verklaren dat niets onwettigs zal bedreven worden, schijnt voornemens die leden in hechtenis te doen nemen. Het zou zeer onstaatkundig zijn bijaldien aan dit besluit gevolg was gegeven.

MADRID, 18 Mei. De minister van Marine is nog niet benoemd. Men spreekt mede van eene geheele wijziging in het kabinet. De demissie van de generaal Cordova is aangenomen. Hij was der konstitutie toegedaan. In zijne plaats is benoemd de generaal Pavis, markies de Novaliches.

— De koningin van Portugal heeft audientie verleend aan eene deputatie uit Engeland, die namens het godsdienstig genootschap der Vrienden (of Kwakers) een verzoek om vrijstelling der slaven in de Portugesche kolonien overbragt.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Mei. De misnoegdheid der kiezers van de City op Lord John Russell, zal, gelijk reeds gezegd is, alligt ten gevolge hebben, dat hij niet weder wordt herkozen. Intusschen heeft hij tegen den 24 de kiezers der City bijeengeroepen om zich als kandidaat op nieuw aan te bevelen; dit is geschied in eene cirkulaire, met veel behendigheid en gematigdheid opgesteld. Hij laat zich o. a. over de toelating van Israëlieten in het Parlement zeer gunstig uit. Voor Ierland wil hij al het mogelijke doen. Hij begeert volledige ontheffing der granen van inkomende regten en de uitbreiding van de weldaden der handelspolitiek. Om de fanatieke Protestanten te vleijen, kon Lord John niet nalaten te herinneren, dat de »*inbreuken*, door den H. Stoel gemaakt op het tijdelijk gezag der Koningin, onderdrukt zijn, zonder de heilige beginselen der godsdienstvrijheid te schenden."

— Er zijn in het Huis der Gemeenten weder een aantal petitien ingekomen van leden der Anglikaansche kerk of van andere Protestantsche kerkgenootschappen, die de intrekking verlangen van het rijkssubsidie voor het Seminarie van katholijke geestelijken te Maynooth.

— In Engeland is voor rekening van het Oostenrijksche gouvernementen eene bestelling van 30 ijzeren stoomschepen, die zoodanig zullen moeten worden ingerigt, dat zij ten alle tijde geschikt zijn voor de vaart op den Donau. Te Liverpool wordt een ijzeren huis gebouwd, bestemd voor Rio-Janeiro.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 24 Mei. Het berigt uit Berlijn van de komst der Breslauer Jezuiten aldaar wordt door de *L. C.* gelogenstraft. De stedelijke overheid was althans daarvan niet onderrigt.

— Te Buchholz heeft een zware brand plaats gehad, waarbij niet minder van 34 huizen in de assche zijn gelegd.

— Te Kopenhagen wordt eerlang de bouw van een glazen-paleis, volgens teekening van professor Hetsch aangevangen, dat dienen moet tot tentoonstelling van voortbrengselen der schoone kunsten en nijverheid voor de drie Scandinavische Rijken, Denemarken, Zweden en Noorwegen.

— Het verkeer op de Wurtembergsche spoorwegen is in de laatste tijden buitengewoon toegenomen. Dit is niet alleen het geval ten aanzien van het vervoer van personen, maar vooral ten opzigte van het transport van koopgoederen; vergeleken met het vorige jaar, heeft gedurende de maanden April jl. de ontvangst eene vermeerdering van *f* 30,000 ondergaan.

— Men schrijft uit Friburg: De leiders der volksvergadering van Posieux, de heeren Ch. en Alf. von der Weid, hebben zich naar Bern begeven en schriftelijk tot den Bondsraad gewend met overlegging van het programma dier vergadering. De Bondsraad heeft daarop aan de radikale regering van Friburg geschreven, dat voor deze laatste het oogenblik niet gekomen was om in deze zaak te interveniëeren, en dat hij volkomen vertrouwde dat zij geene maatregelen zoude nemen, *die in eenigerlei opzigt het regt der Friburgsche staatsburgers zou kunnen kwetsen*. (Men vergelijke wat onder de *Fransche post* van deze zaak is gemeld).

— Met het leggen van eene vaste Rhijnbrug te Keulen, zal waarschijnlijk nog in den loop van dit jaar een begin gemaakt worden, wanneer de Gemeenteraad dier stad eene bijdrage van 100,000 th. daartoe wil verstrekken. Naar men verneemt, heeft de direktie van den Köln-Minder-Spoorweg, zich tot eene bijdrage van 300,000 th. en die van den Rhijnspoorweg van 200,000 th. bereid verklaart. De staat zou dan in de overige middelen voorzien.

BERLIJN, 23 Mei. In den kabinetsraad den 20 gehouden is bepaald dat de tegenwoordige Kamers niet meer zouden bijeen komen, en dat vóór de nieuwe verkiezingen, door de kroon eene kieswet zou worden uitgevaardigd tot het zamenstellen eener Eerste Kamer ingevolge de voorschriften der Konstitutie.

— De tijding van eene Oostenrijksche leening van 35 millioen, te Frankfort gesloten, heeft te Weenen den wisselkoers gedrukt.

ITALIE.

Tot de organisatie des Pausselijken legers, welke met ijver wordt voortgezet, worden voortdurend rekruten aangeworven in de katholijke Zwitsersche kantons.

De *Gazetta Piemontese* meldt, dat het oorlogschip *San Carlo*, den 16 dezer, in het gezigt van Mogadino, bij Arona is verbrand.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 Mei.

BEVALLEN (22 Mei): J. C. de Roever, geb. Greeve, D. - M. Bartet, geb. van Reyn, D. — (23 Mei): H. J. Staal, geb. Schoutendorp, Z.

OVERLEDEN (20 Mei): J. C. de Haas, wed. van Maurik, 72 j. - J. C. Kraft Jr., 32 j. - Aaltje Uhlenbroek, geb. van den Brink, 66 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 24 Mei. Meekrappen werden heden weinig geveild tot vorige prijzen; het meeste werd gedaan in de ordinaire kwaliteiten.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 24 Mei. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe was er weinig aangevoerd en is tot nagenoeg vorige prijzen slepende opgeruimd. — Naar puike Roode soorten werd meerder gevraagd en daarvan is ook meerder verhandeld, in ligte en afwijkende is echter weinig te doen. — Poolsche als voren.

Puike O. Zeeuws., Vlaams. en Overm. 1849 en 1850 *f* 219, 249; mindere en afwijkende *f* 204, 215; puike n. Zeeuws., Vlaams. en Overm 1851 *f* 249, 261; mindere en afwijkende *f* 231, 243; Blaauwe *f* 216, 231; Zomer *f* 213, 228. — 167/2 ℔ n. Hooglands. Kleefsche *f* 315; 166/2 ℔ n. Boveul. Ris *f* 290; 165, 166/2 dito *f* 285; 162/2 ℔ dito *f* 280; 161/2 ℔ oude Hoogl. Kleefs. *f* 290.

Rogge. Zeeuwsche, Vlaamsche en Noordbrabandsche *f* 3 per Last lager. — Vreemde soorten met vrij goeden handel, zoo voor consumptie als ter binnenlandsche verzending.

Zeeuws. en Vlaams. jar. *f* 213, 225; Noord-Brabantsche dito *f* 204, 218; Zeeuws. en Vlaams. nieuwe *f* 213, 225; Noord-Brabantsche dito *f* 198, 210. — 150/2 ℔ Grootbrabandsche *f* 200; 152, 153/2 ℔ Fransche *f* 198, 200; 149/2 ℔ dito *f* 186; 146/2 ℔ dito *f* 182; 147/2 Pommersche *f* 190.

Gerst. Zeeuwsche Winter en Zomer *f* 6 lager. In Vreemde soorten is niets te doen.

N. Zeeuws. en Vlaams. Winter *f* 150, 159; N. Dito en dito Zomer *f* 147, 156.

Haver, Zeeuwsche en Inlandsche weinig aan en tot *f* 3 per Last lager goed te plaatsen. Zeeuws. en Polder Korte *f* 96, 120; Dito en dito Voeder *f* 72, 90.

Boekweit tot vorige prijzen met iets meer kooplust. Noordbrabandsche op 140/2 ℔ *f* 178, 180, 182; Grootbrabandsche *f* 175, 177, 180; Fransche *f* 140, 153.

Paardeboonen 10 Cents per Mud hooger. — Duiveboonen in eenen doen. Nieuwe Zeeuwsche Paardeboonen *f* 153, 162; Nieuwe Duiveboonen *f* 180, 195.

Witte en Bruine Boonen onveranderd. Walchersche Witte *f* 345, 360; Zeeuwsche dito *f* 279, *f* 306; Walchersche Bruine *f* 330, 360; Zeeuwsche Bruine *f* 270, 315.

Erwten. Blaauwe meerder aan en tot vorige prijzen goed te plaatsen. — Witte niet ter markt. Nieuwe Walchersche Blaauwe *f* 210, 219; Dito Zeeuwsche dito ordinaire *f* 177, *f* 204; dito dito dito groote *f* 210, 225, dito dito Witte *f* 189, *f* 204; dito dito Graauwe *f* 219, *f* 284; Dito Geldersche dito *f* 264, 354.

Koolzaad, gevraagd doch weinig ter veil; noteren puik van 51 tot 53 £, mindere kwaliteit 49 a 50 £.

Lijnzaad vindt weinig vraag. 109/110 ℔ Egijptisch *f* 250 aangeboden.

Hennipzaad schaarsch, puik Inlandsch *f* 240 ter veil.

Kanariezaad in eenen doen en van *f* 6,50 tot 7,25 per Mud naar deugd te bekomen.

Bruin Mosterdzaad, nieuw *f* 13, 14, Geel dito [illegible] *f* 11 per Mud.

Raapkoeken *f* 56, 58; Lijnkoeken *f* 85, 110 per 1640 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe, 162/2 ℔ n. Hooglandsche Kleefsche *f* 300; 165, 167/2 ℔ nieuwe Bovenl. Rijs *f* 282, *f* 290; 160/2 ℔ jar. Kleefsche *f* 285; 156/2 ℔ Oude Witbonte Poolsche *f* 315. — Rogge. 154/2 ℔ Grootbrabandsche *f* 210. — Boekweit op 140/2 ℔ Nieuwe Rijn *f* 175; Nieuwe Fransche *f* 160, *f* 165; Nieuwe Vlaamsche *f* 172.

SCHIEDAM, 24 Mei. Moutwijn *f* 11,12½; Jenever *f* 14,75; Amst. Proef *f* 16,00, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 24 Mei. *Koffij* prijshoudend, maar zonder veel handel.

Granen stil en zonder affaire.

Ruwe Suiker. De markt is ferm.

LIVERPOOL, 22 Mei. (*Per telegraaf*) *Katoen.* Er zijn verkocht 8000 balen tot vaste prijzen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	24 MEI 4½ u. gebl.	23 MEI	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61⅛	61⅛	$61\frac{5}{16}$	61¼
Dito Dito	3	$72\frac{13}{16}$	72⅞	73	$72\frac{15}{16}$
Dito Dito	4	$92\frac{15}{16}$	92⅞	93	$92\frac{15}{16}$
Dito Obligatien O. I.	4	92⅝	92⅝		
Amortis. Syndic.	3½		93¼		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg		99⅛	99⅛		
Aand. Holl. S. M.		81½	81		
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		50	$49\frac{13}{16}$	50	$49\frac{13}{16}$
FRANKRIJK, Obligatien	3	65½	65⅝		
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5				
Dito Nieuwe	1	20⅝	20⅞		
Dito 2/m. Beurveil.					
Dito	3	46⅝	46¾		
Dito Binnenl. 2400 P.		$42\frac{11}{16}$	42¾	$42\frac{13}{16}$	42¾
Coup. Bewijzen		2½	2½		
Passive					
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	39½			
Dito Dito		37¼	$37\frac{3}{16}$	37¼	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	107	106⅞		
Dito Dito 1828 en 1829		105¾			
Cert. bij do. 1831 en 1833					
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	90⅛			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		89¼			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		68⅞			
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actien		4⅞			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50		[illegible]	[illegible]		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	74½	[illegible]	74¼	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	38⅝	$38\frac{9}{16}$	38⅝	
Dito Nieuwe	5	83⅞	83⅞	84	$83\frac{15}{16}$
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	65			
Lotter B	5	$83\frac{7}{16}$	$83\frac{9}{16}$	83⅝	
Aand. met Loting fl. 500		*f* 1090			
Nieuwe dito » 250		» 300			
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	98⅞	98		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	3	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{7}{16}$	25⅝	$25\frac{9}{16}$
VENEZUEL. à £ 100	3½	40	40½		
GRENADA à £ 100	2	$20\frac{5}{16}$	20⅛		
ECUADOR à £ 100		3¾			

Polen, Cert. 4 pCt. $81\frac{7}{16}$; Venezuela uitgestelde 15¼.

De hooger afkomende koersen der vreemde beurzen en ook eenige kooporders, welke zoo in Binnenl. als Buitenl. effekten geëffektueerd werden, heeft eene gunstigen indruk op onze markt uitgeoefend, zoodat alle soorten hooger te plaatsen waren.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $56\frac{7}{16}$	Livorno	2/m.	*f*	38⅞
„	zigt	„ 56¾	Napels	„	„	81⅛
Bordeaux	2/m.	„ 55⅞	Petersburg	„	„	1,84½
„	½/m.	„ 56⅛	Weenen	6/w.	„	29
Madrid	3/m.	„ 246	Augsburg	„	„	35⅜
Cadix	„	„ 246	Frankfort	„	„	93½
Seville	„	„ 242	Hamburg	2/m.	„	$35\frac{1}{16}$
Bilbao	„	„ 243	„	zigt	„	$35\frac{5}{16}$
Lissabon	„	„ 42	Londen	2/m	„	12.—
Porto	„	„ 42	„	zigt	„	12,05
Genua	2/m.	„ 46⅜	Rotterdam		„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 53; 1840, 5 pc. 100¼; 1848, 99¾; 1852, 101; Spanje Ard. 1 pc. 20¼; Binnenl. 3 pc. 42¾; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

MADRID, 18 Mei. Spanje 3 pc. $43\frac{9}{16}$; Ardoins 1 pc. $21\frac{1}{16}$; Uitg. Schuld 8⅜; Coupons 8¾.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

De heeren van Heukelom en Vollenhoven hebben bekend gemaakt, dat de coupons der certifikaten van hunne administratie van ingeschrevene Kapitalen ten laste van den Pausselijken Staat, verschenen 1°. Oktober 1851 en 1°. Januarij 1852, van heden af zullen worden betaald ten kantore van de Ontvang- en Betaalkas, en wel, iedere coupon groot Scudi 2.30, met *f* 5.29; Scudi 4.80, met *f* 11.04; Scudi 2.50, met *f* 5.75, en Scudi 5, met *f* 11.50.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 24,25	a 30	Pruissische	*f* 3⅛	a —
Napelsche	- 21,90	„ —	Spaansche	- 2,45½	„ —
Div. in £St.	- 11,97½	„ —	Hamb. Russ.	- 36¾	„ —
Eng. Russen	- —,—	„ —	Russ. in Z. R.	- 37	„ —
Fransche	- 56¼	„ —	„ Pap. „	- —	„ —
Belgische	- 56¼	„ —	Pools. in Fl.	- 27⅜	„ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,82½	a 9,87½
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 12,—	» 12,10
» Pistolen	» 9,60	» 9,70
Stukken van 20 Francs	» 9,45	» 9,55

Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn. 12 à 12½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,38	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,73	» 1,76
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à —,—
» 900 » 700	» 104,50	» 105,—

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 24 Mei. N. S. Blok, 's Gravenhage, Batavia, 1. van Brouwershaven; gesleept door de stoomboot Kinderdijk. — Voor de wal: Ruhaak, Noord, Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 24 Mei. M. R. Klein, Alida Hendrika, Lissabon. - J. G. Kleyn, Alida Margaretha, Nantes.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Antoinette Maria, Daij: 8232 b. Koffij, 291 k. Suiker, 520 sch. Tin, 1197 b. Bindr. N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 25 Mei in lading naar:

Keulen	J. van Loosen, Colln N°. 19.
„	W. Lintz, Herman.
Frankf. & Coblenz	B. Geiger, Frankfort N°. 4.
Mainz	J. Leijdekker, Maintz N°. 2.
Ludwigh. & Heilbr.	L. A. Hartman, Ludwigh. N°. 4.
Manheim	P. J. Itachert, Eendragt.
Duisburg	J. Otten, de Johanna.
Wesel, [illegible]	[illegible]
Dusseldorp, *Neuss* en *Urdingen*	W. Joosten, de Goede Verwachting.

KEULEN, 24 Mei aangekomen:

Kapt. Holz	met 4218	Ctn.	van Amsterdam
„ Wilson	„ 4277	„	van Amsterdam
„ Kalfs	„ 4708	„	van Rotterdam.
„ Holz	„ 6495	„	van Rotterdam.
„ Jarrius	„ 5246	„	van Rotterdam.
„ de Jong	„ 3100	„	van Rotterdam.

Alsmede waren er verscheiden van Antwerpen gearriveerd.

Rijnhoogte: ARNHEM 24 Mei. 1 el 8 dm. KEULEN 24 „ 9 vt. 6 „

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 24 Mei, in het O. Z. Heeren Logement.

N°. 2. Een dito, *het Baambrugsche Wapen*, buiten de Muiderpoort; bij het Funen; *f* 6700, *f* 50, Opgehouden.

3. Een Stuk Grond, met twee Huizen, Kleine Wittenburgerstraat; *f* 9900, *f* 100, Opgehouden.

4. Een Huis en Erve, Singel, N°. 5167; *f* 19900, *f* 1400, H. B. Lomans, Bz.

5. De Suiker-Raffinaderij *de Zwaan*, Bloemstraat, N°. 2458 à 41; *f* 10400, *f* 1400, J. Dinger.

6. De Opstal van twee Tuinen, met Huizingen, Plantaadje, N°. 99; *f* 8900.

7. De Opstal van een Tuin en Huizing, nevens Perceel N°. 6, N°. 98; *f* 2400, *f* 100.

(6 en 7:) *f* 11400, *f* 5, A. M. Braskamp.

8. De Houtzaagmolen, c. a., *de Vergulde Haring*, aan den Buiten-Singel, over de Zaagmolenspoort, N°. 450; *f* 10950, *f* 50, Opgehouden

9. Een Huis en Erve, Keizersgracht, N°. 574; *f* 6950, *f* 50, G. Boom.

10. Een dito, Kerkstraat, N° 4799; *f* 2025, *f* 25, H. Heije.

11. Een Huis, Achterhuis en Erve, Foeliestraat, N°. 11, *f* 1510, *f* 300, P. Baay.

12. Een Pakhuis en Erve, Prinsengracht, N°. 6312; *f* 1240, *f* 175, S. J. de Flines.

13. Een Huis, Tuin en Erve, Passeerdergracht, N°. 6552, *f* 3875, *f* 25

14. Een Pakhuis en Erve, naast Perc. N°. 13, N°. 6551; *f* 1075, *f* 25.

15. Een Pakhuis, Loods, Tuin en Erve, achter Perceel N°. 14; *f* 2075, *f* 25.

N°. 14 en 15 te zamen in slag.

16. Een Erf, Lijnbaansgracht bij de Passeerdergracht, N°. 235; *f* 775, *f* 25.

(13–16:) *f* 7950, *f* 50, Opgehouden.

ADVERTENTIEN.

(1938). Heden werd geboren FRANCISCUS ANTONIUS MARIE EUGENIUS, Zoon van K. J. VAN DER DRIFT en A. T. BOOTZ.

VLAARDINGEN, 22 Mei 1852.

MAGAZIJN van SPIEGELS

EN

FABRIEK VAN MEUBEL EN SCHILDERIJ-LIJSTEN,

in alle soorten.

De ondergeteekende verwittigt het Geëerde Publiek dat hij bovenstaand Magazijn heeft verplaatst van de Nieuwenzijds Voorburgwal naar den Nieuwendijk, N°. 16, het 2de huis van de Zoutsteeg, en op nieuw voorzien is van een schoon assortiment **SPIEGELS**, tot billijke prijzen. Zich voortdurend tot alles wat zijn vak betreft minzaam aanbevelende, kunnende men van eene soliede behandeling verzekerd zijn.

H. PH J. SCHUITEN.

AMSTERDAM. (1929)

Zilveren Wierooksvaten en Kandelaars,

De ondergeteekende **GOUD-** en **ZILVERSMID** te *Boxmeer* heeft de eer zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat bij hem verkrijgbaar zijn nieuwe modellen van **WIEROOKSVATEN, KERKSCHELLEN, L. V. KROONEN, GODSLAMPEN, KANDELAARS** van twee en drie voeten hoog. Deze worden op aanvrage ter bezigtiging in natura overgezonden, verders **VENERABELS, CIBORIEN, KELKEN, AMPULLEN** met **SCHOTEL, CHRISTUSBEELDEN** in verschillende grootte, enz.

(1943) A. J. BOCKMEULEN.

EERSTE LIJST VAN BOEKEN,

verkrijgbaar in den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN, voor den verminderden prijs, zoo als daarbij vermeld wordt.

MAXIMES SPIRITUELLES pour la conduite des âmes, par le R. P. GUILLARÉ, 3 vol. gewone prijs fr. 3.75 voor . . . *f* 1.45

INSTRUCTIONS PASTORALES sur les Épîtres de tous les Dimanches et fêtes de l'année et de tous les jours de carême par le rev. M. RAQUIN, 2 vol. gewone prijs fr. 3.50 voor . . . 1.35

LES SAINTS ANGES CONSIDÉRÉS dans leur nature, leur ministère, et leur bienveillance à notre égard, par l'abbé [illegible] . . . *f* 0.95

SERMONS DE BEAUVAIS, 4 vol. gewone prijs fr. 4.00 voor . . . *f* 1.55

SERMONS CHOISIS du P. LE JEUNE, 2 vol gewone prijs fr. 2.00 voor . . . *f* 0.80

CONSIDÉRATIONS CHRÉTIENNES pour toute l'année, avec les Evangiles de tous les Dimanches, par le R. P. CRASSET, 4 vol. gewone prijs fr. 4.00 *f* 1.60

CONFERENCES ET DISCOURS INÉDITS, par M. D. FRAYSSINOUS, 1 vol gr. 8°. fr. 2.00 . . . *f* 0.80

MEDITATIONS sur l'Eucharistie, par M. l'abbé de la Bouillerie, fr. 1 00 . . . *f* 0.40

LE CHRÉTIEN SANCTIFIÉ par de pieux exercices, par M. l'abbé LASAUSSE fr. 1.00 . . . *f* 0.40

MONITA AD PAROCHOS aliosque sacerdotes animarum curam habentes. Auctore J. C. SAETTLER SS. Theol. Doct. et Prof. fr. 1.50 . . . *f* 0.60

HISTOIRE DE SAINT BERNARD, par M l'abbé THEODORE RATISBONNE: (Oeuvre remarquables par les savants et nombreux détails sur l'époque la plus intéressante et peu connue du moyen-âge, tout à la fois instructive, prise au point de vue de la science historique et édifiante en ce qu'elle renferme toute l'Histoire de l'illustre et saint abbé de Clairvaux) gros vol. in 12° gewone prijs fr. 2 00 . . . *f* 0.80

CAUSERIES LITTÉRAIRES et Morales sur quelques célébrités Epistolairs, gewone prijs fr. 1.75 *f* 0.70

RECUEIL DE PRIERES et pratiques, pour faire connaitre et honorer les principaux mystères de Jesus et de Marie, et faire réparation à [illegible] l'auguste Sacrement de l'Eucharistie. Gros vol. in 12° de 744 pages . . . *f* 0 50

DIEU SEUL, ou l'assoccation pour l'intérêt de Dieu Seul, suivi de DIEU PRESENT PARTOUT, par HENRI-MARIE BOUDON . . . *f* 0.90

LECTURES SPIRITUELLES, à l'usage des Ecclesiastiques, qui exercent le saint ministère et des élèves des grands séminaires, par M. PERRODIN, supérieur du grand Seminaire de Bourg, 4 vol. gewone prijs fr. 7.00 . . . *f* 2 70

(Deze lijst *wordt vervolgd.*)

Wordt met succes gedebiteerd:

GRADUALE ROMANUM, Compleet met 29 Missen en **ANTIPHONARIUM ROMANUM**, beiden in Kwarto. De prijs van het Graduale is *f* 24 en van het Antiphonarium *f* 15 gebonden in juchtlederen banden met koperen sloten.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.